

Populismul din spatele francului

Ionuț Bălan

Apărut pe <http://jurnalul.ro/editorial/populismul-din-spate-francului-683694.html> în data de 18 ianuarie 2015

Trebuie s-o spun din nou. Într-un interviu pe care i l-am luat guvernatorul Isărescu în februarie 2008, el i-a avertizat pe bancherii care atribuiău credite într-o monedă pentru care nu aveau economisire: “În momente de mari turbulențe internaționale francul elvețian se poate aprecia considerabil atât față de leu, cât și față de euro. Și atunci ce pare acum ieftin privind de pe latura dobânzii, se poate dovedi extrem de scump dacă ne uităm din perspectiva cursului”.

Dar bancherii au preferat să repete papagalicește: În cazul francului elvețian riscul e diminuat “de nivelul mult mai redus al dobânzii față de euro, ca să nu mai vorbim de leu. Tot ca un factor de reducere a riscului valutar acționează și majorările salariale - în ultimii ani, veniturile au crescut substanțial mai rapid decât inflația, oferind clienților resurse suplimentare pentru rambursarea creditelor, chiar în condițiile unei evoluții nefavorabile a cursului de schimb”.

Între timp se știe cât de mult au atenuat salariile riscul de curs, după ce Guvernul Boc le-a tăiat. Măsura corectă ar fi fost disponibilizarea personalului bugetar în exces, în paralel cu externalizarea unor servicii către sectorul privat, fiindcă țara era condusă de un guvern “de dreapta”. Dar în loc de asta, executivul a decis să reducă lefurile tuturor bugetarilor, în situația în care ei aveau trecut în cartea de muncă întregul salariu, și deci erau cei mai buni clienți pentru bănci.

Iar acum opoziția “de dreapta”, care pe vremea lui Boc era la guvernare, cere, precum stânga, socializarea pierderilor celor cu credite în franci elvețieni. Iar stânga n-are nimic împotrivă, fiindcă ea a scris în Constituție că România e un stat social.

De fapt pe cei care cer socializarea pierderilor nu principiile îi mână, ci politicianismul. Dacă ne-am lua după principii s-ar vedea că debitorii care au luat credite la 1,35 franci/ euro au tăcut mâlc atunci când francul s-a depreciat la 1,62. Ba mai mult, au mai beneficiat și de aprecierea leului față de euro...

În schimb, când francul a ajuns la un raport de 1 la 1 cu euro, au început să țipe. Cu alte cuvinte, la 2 lei/ franc le-a fost bine, la 4,5 au căutat un țap ispășitor. Politicienii senini s-au “autosesizat”. Iar modul în care e amplificată problema mediatic vădește o promovare eminentă politică.

Din păcate, soluția n-are cum să fie politică. Băncile pot fi găsite vinovate în măsura în care se demonstrează că au oferit debitorilor doar credite în franci. Banca centrală n-are nicio legătură, fiindcă nu se amestecă în politica de creditare. Adică, nu indică moneda de împrumut.

Și dacă mergem pe “logica” actuală, de ce nu-i protejăm și pe cei care au luat credite în euro sau în dolari? Ei nu pierd?! Din câte se vede “ceștiunea socială”, înscrisă în Constituție, e exploatăată, nu gestionată.